

Werkblad Basisonderwijs gastles Mirjam Schwarz

Beste leerlingen,

Wat mooi dat ik binnenkort bij jullie in de klas kom en het verhaal van mijn familie kom vertellen. Ik ben Mirjam Schwarz en ik ben geboren na de Tweede Wereldoorlog. Mijn verhaal gaat over mijn vader, hij overleefde op wonderbaarlijke wijze de oorlog door onder te duiken. Ik zal ook vertellen over zijn broers en zus en over mijn opa en oma, die ik helaas nooit heb mogen leren kennen. Het is een verhaal over niet mogen zijn wie je bent, over onderduiken en over het verlies van familieleden, maar het is óók een verhaal over moed en dappere mensen die met gevaar voor eigen leven anderen hielpen. Hoe mijn vader als één van de weinige van de familie de oorlog overleefde én de rol die dat in zijn en in mijn leven heeft gespeeld, daar ga ik het met jullie over hebben.

Voor mijn verhaal is het belangrijk dat jullie al wat weten over de Tweede Wereldoorlog. Kijk daarom het filmpje *De oorlog in zeven minuten* en beantwoord daarna de vragen op de volgende pagina's.

Oorlog toen en nu

De Tweede Wereldoorlog is helaas niet de laatste oorlog uit de geschiedenis. Er is vandaag nog steeds oorlog in de wereld. Welke oorlogen ken je en wat weet je erover?

Deze oorlogen ken ik

Dit weet ik erover

Weetje:

Wist je dat een nazi iemand is die het eens was met Hitlers antisemitische ideeën en plannen? Ook in Nederland waren nazi's, die waren vaak lid van de NSB (een politieke partij met dezelfde ideeën als Hitler).

Generaties

Mijn vader is geboren voor de Tweede Wereldoorlog. Hij behoort tot de 'eerste generatie' overlevenden. Kinderen van deze mensen die ná de oorlog zijn geboren, noemen we de 'tweede' of zelfs 'derde generatie'.

Weetje:

Wist je dat maar 5 procent van de Nederlanders in het verzet zaten?

a. Tot welke generatie behoor ik?

EERSTE GENERATIE

TWEEDE GENERATIE

DERDE GENERATIE

b. Waar of niet waar: Mensen van de tweede generatie, die de oorlog niet zelf hebben meegemaakt, kunnen veel last hebben van wat er tijdens de oorlog is gebeurd.

WAAR

NIET WAAR

Tijlijn

Deze tijlijn gaat over de Tweede Wereldoorlog. Verbind de juiste jaartallen met de juiste foto's

Nederland is bevrijd en de weinige overlevenden keren terug naar Nederland

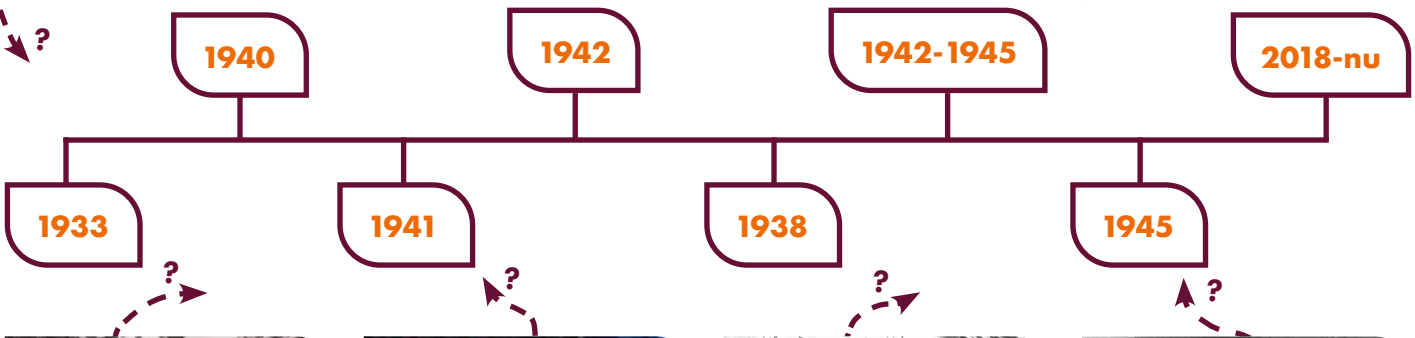
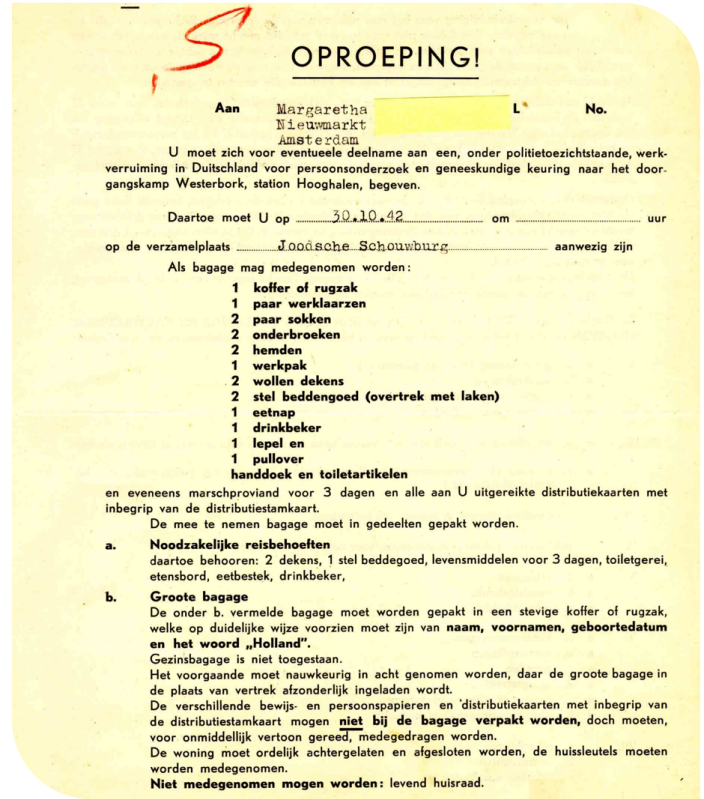

Joden worden opgeroepen zich te melden om te gaan 'werken' in kampen, de eerste mensen duiken onder

Anti-Joodse maatregelen worden ingevoerd en Joodse kinderen worden van school gestuurd

Adolf Hitler komt aan de macht en veel Joden vluchten uit nazi-Duitsland

Nederland wordt bezet door nazi-Duitsland en de nazi's zijn de baas in Nederland

Kinderen en kleinkinderen van overlevenden en slachtoffers van WO2 vertellen wat er met hun familie is gebeurd voor de klas

Huizen en winkels van Joden worden vernield. Het is vanaf dit moment moeilijk om uit nazi-Duitsland te vluchten

Joodse mannen, vrouwen en kinderen worden opgepakt en via Westerbork naar concentratiekampen gedeporteerd en vermoord

Onderduiken

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het voor veel Joden heel moeilijk om nog te vluchten. Veel landen hadden besloten om geen Joodse vluchtelingen meer op te vangen dus vluchten was geen optie meer. Daarom gingen sommigen Joden onderduiken. Er zaten in Nederland zo'n 28.000 Joden ondergedoken. Je zat als familie vaak niet bij elkaar op 1 onderduikadres, kinderen zaten vaak ergens anders ondergedoken dan hun ouders.

Weetje:

Wist je dat er vijf kampen in Nederland waren: Doorgangskamp Westerbork, Kamp Vught, Kamp Amersfoort, Kamp Erika en Kamp Schoorl. Mijn familie zat in Westerbork.

a. Wat had je allemaal nodig om onder te kunnen duiken?
Schrijf zoveel mogelijk dingen op.

b. Wat waren de risico's van onderduiken?
Wat kon er gebeuren?

c. Hoeveel Joodse mensen hebben denk jij de oorlog overleefd door onder te duiken?

Zolang je naam wordt genoemd

Er zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit Nederland 107 duizend Joden gedeporteerd naar de concentratie- en vernietigingskampen. Slechts 5 duizend van hen overleefden dit. Er bestaat in Amsterdam een namenmonument waarop alle namen van deze slachtoffers staan genoemd. In de Joodse traditie leef je voort zolang je naam wordt genoemd. Dit namenmonument bestaat ook online, mijn familie staat er ook op.

Bron: www.joodsmonument.nl

Bron: Namenmonument, Amsterdam

Weetje:

Wist je dat Jodenhaat ook wel antisemitisme wordt genoemd?

a. Ga naar www.joodsmonument.nl en zoek op: Benjamin Leefsma. Let op! Er zijn meer Benjamin Leefsma's. Ik bedoel de Benjamin die is geboren in Groningen in 1924.

b. Wat kun je allemaal over hem te weten komen?

Vrijheid

Tijdens de Tweede Wereldoorlog had mijn familie geen vrijheid meer. Joden mochten heel veel niet, bijvoorbeeld naar bioscopen of parken of sportclubs, alleen omdat ze Joods waren. Nederland was toen een dictatuur, een land waar de macht bij 1 persoon of een kleine groep mensen ligt. Nu leven we in Nederland gelukkig in vrijheid, dat heet democratie. **Maar wat houdt vrijheid eigenlijk in?**

a. Mag je bijvoorbeeld altijd zeggen wat je denkt?
Wanneer wel? Wanneer niet?

b. Beschrijf in 1 zin wat VRIJHEID voor jou betekent,
je mag het ook tekenen.

